

*Jotta elämä olisi reilumpaa.
Ihan kaikkialla.*

Järjestöjen näkemyksiä ulkoministeriön rahoitusinstrumenttien kehittämiseen

Keskustelutilaisuus ulkoministeriössä 30.1.2020

Hanketuki kansalaisjärjestöille

- ▶ Somalia-verkostolla (SSV) v. 2012 alkaen hanketukea, nyt 3 hanketta Somaliassa
- ▶ SSV:n hankkeita kasvatettu tietoisesti isoiksi → ohjelmallisia elementtejä voitu tuoda mukaan
- ▶ Omarahoitusosuus (15 %) kuitenkin vaativa, korostuu etenkin isoissa hankkeissa SSV:n kaltaisella toimijalla, kun jäsenjärjestöjen vapaaehtoiset vastuussa varainhankinnasta
- ▶ Järjestöt toimivat, ja on myös tärkeää toimia, maissa jotka eivät ole Suomen kumppanimaita
- ▶ Kansalaisyhteiskunnan tukeminen kohdemaissa
- ▶ **Instrumentin hyvät puolet tällä hetkellä**
 - ▶ Mahdollisuus pidempään hankekauteen (4 vuotta) viime hakukierroksilla
 - ▶ Sujuva yhteistyö omien vastuuvirkamiesten kanssa (SSV:n kokemus), palautetta saatu
- ▶ **Instrumentin haasteet**
 - ▶ Perustoimintaan, hallintoon ja varainhankintaan investoimiseen ei riittävästi tukea → laatu / ammattimaisuus voi kärsiä
 - ▶ Aiemmin hakukierros oli joka vuosi (2014-(15) asti), mikä toi joustavuutta suunnitteluun ja toteutukseen. Nyt joka toinen vuosi → mahdollisia katkoksia toimintaan
 - ▶ Budjetin raju leikkaus, vaikka tuki myönnetään → hanke joudutaan suunnittelemaan uudestaan
 - ▶ Suunnitteluun ei tukea, vaikka hyvä suunnittelu edellytys hyvälle hankkeelle → uusien toimijoiden vaikeaa tulla mukaan
 - ▶ Palautteen saanti hylätystä hakemuksesta riippuu vahvasti käsittelijästä

Tuki kansalaisjärjestöjen viestintähankkeisiin ja globaalikasvatukseen (VGK)

- UM on myöntänyt suomalaisille kansalaisyhteiskunnan toimijoille valtionavustuksia viestintä- ja globaalikasvatushankkeisiin.
- Tuen avulla lisätään suomalaisten tietoisuutta globaaleista kehityskysymyksistä ja kannustetaan moninaisia kohderyhmiä aktiiviseen maailmankansalaisuuteen.
- Ainutlaatuinen tukimuoto pienille ja keskisuurille järjestöille, joilla erityisosaamista globaaleista kehityskysymyksistä. Monimuotoista ja moniäänistä työtä globaalin oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseksi.
- Tukea leikattiin 65 % vuonna 2015. Rahoituksen palautus leikkauksia edeltävälle tasolle.
- Pitkäjänteisen ja vaikuttavan toiminnan mahdollistaminen. Lyhytkestoisilla ja budjetiltaan pienillä hankkeilla ei ole mahdollista osoittaa pitkäaikaisia tuloksia.
- Tutkittava tukimuodon vaikuttavuutta ja arvioitava, millaiseksi sitä pitäisi kehittää.

Abilis-säätiön kokemuksia Finnpartnership- liikeyhteistyöstä Etiopiassa

- 2-vuotinen hanke, 79 680 €
 - Sera Helsinki Oy:n tukihanke
- Yhteistyössä etiopialaiset vammaisjärjestöt ja yritykset

Kokemuksia

- Myönteistä:
 - Tuottaa design-villamattoja markkinoille (Suomessa, laajentuen)
 - Paikallisten asiantuntijoiden hyödyntäminen ja ammatillisen koulutuksen tarjoaminen: edistää vammaisten työllistymistä
 - Liiketoimintaa ja yritysysteistyötä koskevan tietämyksen ja ymmärryksen lisääntyminen niin Suomessa kuin kohdemaassakin
- Haasteita:
 - Uusi instrumentti, uudet toimintatavat → edellyttävät opettelua, vievät aikaa ja resursseja → hitaasti tuloksia
 - Järjestöjen ja yritysten erilaiset toimintaperiaatteet ja työtavat, jotka vaikeuttavat yhteistyötä ja tavoitteiden saavuttamista
 - Kohdemaan hyväntekeväisyyskulttuuri ja yritysvastaisuus (erityisesti järjestökentällä)
 - Iso omarahoitusosuus, jonka lisäksi tarve rahoittaa hankintoja ja muita hankkeen edellyttämiä toimintoja (liikekumppanuustuen käytön rajoitukset) → hidastuneet prosessit

BEAM-ekosysteemirahoitus

Ketkä: Suomen World Vision (kehitysyhteistyöjärjestö), Niras Finland (konsulttiyritys) ja Finnish Water Forum (suomalaisten vesialan toimijoiden yhdistys)

Miksi: Yritysyhteistyömahdollisuuksien luominen Ulkoministeriön rahoittamissa ODA-projekteissa

- Uusien teknologioiden ja ratkaisujen tarvekartoitus SWVn ja Niraksen olemassa oleviin kehitysyhteistyöhankkeisiin
- Yritysyhteistyön toimintamallin kehittäminen ja testaaminen

Mitä: Identifioitiin potentiaalinen kohde Etiopiasta ja yhteistyökumppanit Suomesta, sekä kehitettiin yritys yhteistyömalli. Hankkeen implementointi keskeytyi Etiopian muuttuneen turvallisuustilanteen takia.

Kokemuksia:

- Kasvatti toimijoiden osaamista ja ymmärrystä yritys yhteistyöstä, sekä auttoi luomaan yhteyksiä eri toimijoiden välillä
- Väylä ekosysteemirahoituksen ja muun BEAM tuen välillä puuttui → rahoituksen saaminen projektin jatkolle hankalaa
- Kehitysvaikutukset jäivät vähälle huomiolle rahoituspäätöksissä ja seurannassa → hankaloittaa instrumentin käytettävyyttä järjestöjen parissa

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

Somalian tuberkuloosiohjelma:

- **Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria** (n. 1,5 milj. EUR)
- **Stop TB Partnership** (n. 340 000 EUR)
- **World Food Programme** (n. 100 000 EUR rahoituksena + ruoka-apua)
- **WHO Somalialta** saadaan lääkkeitä ja laboriotorvikkeita.
- Lisäksi kotimaista rahoitusta: ulkoministeriön hanketukea ja kotimaista säätiötukea (Nummelan parantolan lääketieteellinen tutkimussäätiö, Tampereen tuberkuloosisäätiö).

LSV:n vapaaehtoiset, keuhkotautien ylilääkäri Tuuli Heinikari ja laboratorioasiantuntija Tarja Lounasvaara kouluttamassa kansallisen viitelaboratorion työntekijöitä Somalimaassa.

EU-rahoitus

Kehitysyhteistyö ja globaalikasvatus

- ☺ Concept -note -vaihe
- ☺ UM:n tuki omarahoitukseen
- ☺ Sub-granting pienemmille järjestöille
- ☺ Selkeä, joustavakin rahoitus (kunhan ensin opettelee käytännöt ja osaa hyödyntää mahdollisuudet)
- ☺ Konsortiot (yhteistyö eri järjestöjen välillä, hyvä lead voi mahdollistaa myös pienempien osallistumisen)

- Vaatii resursseja etukäteen: suunnittelu vaativaa, yhteistyö eri järjestöjen välillä vie aikaa
- Projektinhallinta työlästä, vaatii henkilöstöresursseja
- 30% katto henkilöstökuluille voi olla rajoittava tekijä (tai johtaa töiden ulkoistamiseen)
- Omarahoitusosuus voi olla iso, ja pitää olla kokonaan rahana
- Yhteydenpito ja ohjeistus EU:n suunnalta voi riippua paljon henkilöstä

Kehittämisideoita

- EU: Aikatauluja voisi tarkentaa – nyt vaikea tietää milloin hanke oikeasti voi alkaa (mm. rekrytoinnin kannalta ongelma)
- EU/UM/Fingo: Tiedon saaminen avoinna olevista erilaisista rahoitusmahdollisuuksista on nyt työlästä pienelle järjestölle - > enemmän tietoa ja aikaisemmin?
- EU/UM/Fingo: Hankkeiden suunnittelu ja valmistelu vie paljon järjestön omia resursseja – voisiko niitä laskea osaksi hankkeen omarahoitusta? Tai voisiko tähän saada muuta tukea ja neuvontaa? Lisää kokemusten vaihtoa järjestöjen kesken?
- EU: Omarahoitusosuuteen lisää joustoa
- UM: Voisiko EU-hankkeista viestimiseen Suomessa saada esim. EU-tiedotustukea?

YK-rahoitus

Case UNESCO:n maatoimisto

- ☺ Neuvoteltu tarpeen mukaan
 - ☺ Ei omarahoitusta
 - ☺ Synergia UM:n rahoittaman hankkeen kanssa
-
- Ei selkeää ohjeistusta, paljon byrokratiaa
 - Vaatii resursseja etukäteen: aikaa ja työvoimaa suunnitteluun, käänköskuluja, maksullisia todistuksia
 - Ei voi laskea UM:n rahoittaman hankkeen omarahoitukseksi, vaikka on olennainen lisä UM-hankkeeseen
-
- UM/Fingo: Tiedon saaminen avoinna olevista erilaisista rahoitusmahdollisuuksista on nyt työlästä pienelle järjestölle -> enemmän tietoa ja aikaisemmin?
 - UM: Voisiko laskea omarahoitukseksi? Tai jos YK vaatii omarahoitusta, voiko UM tukea kuten EU-hankkeissa?

- UM rahoituksen piirissä olevien **järjestöjen määrä on tippunut viidessä vuodessa lähes puoleen**, selvintä pudotus on VGK-tuen osalta ja kehitysyhteistyön rahoitus on kasaantunut pääkaupunkiseudun toimijoille yhä enenevässä määrin. Meillä on valtavasti hyödyntämätöntä potentiaalia niin järjestötoimijoissa kuin monitoimijayhteistyön saralla. Myös pienemmillä hankkeilla ja järjestöillä on oma, tärkeä tehtävänsä kansalaisyhteiskunnan vahvistajina niin globaalisti kuin Suomessakin.
- Suomalainen kansalaisyhteiskunta tekee **laajasti yhteistyötä ja rakentaa globaalia kumppanuutta myös Suomen virallisten kumppanimaiden ulkopuolella**. Laajat kontaktit, kulttuurinen ymmärrys ja monipuoliset yhteydet eri maihin ovat kaikkien toimijoiden etu.
- Ratkaisut globaaleihin haasteisiin ja kestävä kehitys edellyttävät, että **kansalaisilla on tietoa, osaamista ja halu toimia niiden edistämiseksi**. Järjestöjen tekemä globaalikasvatus ja viestintä ovat tässä merkittävässä roolissa.
- Järjestöjen rahoituksen osalta on tärkeää kehittää **pitkäjänteisyyttä, ennakoivuutta, päätöksenteon läpinäkyvyyttä** ja luottamuksellista keskusteluyhteyttä valtionhallinnon toimijoiden ja kansalaisjärjestöjen välillä.
 - Hakujen painopistealueet, tukikausien pituus, palaute päätöksistä; epävirallisemmat, henkilökohtaisiin kohtaamisiin perustuvat keskustelut laajan toimijajoukon kanssa luovat jaettua yhteisymmärrystä päämääristä ja tavoitteista ja rakentavat luottamusta toimijoiden välillä.